

Kadernota 2026

concept

Voorwoord

We hebben net de begrotingen afgerond voor de gemeenten Oostzaan en Wormerland 2025 en nu al presenteren we de Kadernota 2026 voor OVER-gemeenten. Dat lijkt heel snel, maar dat doen we met een reden.

De kadernota bevat de kaders voor het opstellen van de begroting 2026 voor OVER-gemeenten. We willen de begroting voor de zomer van 2025 gereed hebben, zodat de gemeenten deze in hun eigen begrotingen kunnen opnemen. En we willen de raden de tijd geven om hier hun mening over te kunnen geven. Zo'n bestuurlijk proces kost tijd. Om dit goed te laten verlopen, stellen we de kadernota van OVER-gemeenten al in november op.

Bij het opstellen van deze kadernota spelen diverse ontwikkelingen. Zo loopt het traject 'Duurzaam begrotingsevenwicht'. In dit kader is bij de vaststelling van de begroting 2025 de claim vanuit de OVER-organisatie verlaagd, gezien de nijpende financiële situatie bij de twee gemeenten. Tegelijkertijd levert dit uitdagingen op richting de toekomst. Aan de ene kant heeft de OVER-organisatie voldoende middelen nodig om de dienstverlening op peil te houden en aan de andere kant moeten de twee gemeenten hun eigen begroting sluitend krijgen. Binnen deze dynamiek moeten we met elkaar aan de slag om een en ander zo slim en efficiënt mogelijk in te richten.

Daarnaast speelt het naderende ravijnjaar. Bijna alle gemeenten hebben vandaag de dag te maken met financiële problemen als gevolg van het beleid van het Rijk, waarbij gemeenten al jaren steeds meer taken krijgen, maar niet de bijbehorende middelen. In 2026 voert het Rijk een aanzienlijke korting door op het gemeentefonds, waardoor de gemeenten nog veel minder geld ontvangen. Met het traject 'Duurzaam begrotingsevenwicht' proberen we ons voor te bereiden op dit ravijnjaar. Zo willen we balans brengen tussen de taken die we (wettelijk) moeten uitvoeren en het geld dat we kunnen uitgeven. Maar het ravijnjaar kan desondanks leiden tot ingrijpende keuzes bij beide gemeenten.

We hebben ook goed nieuws. Afgelopen jaar hebben we flink wat nieuwe collega's kunnen verwelkomen. We maken nog steeds gebruik van externe inhuur, vooral als het gaat om specialistische functies, maar we proberen dit zoveel mogelijk terug te brengen. We hebben binnen de vastgestelde formatie haast geen vacatures meer en ook de uitstroom van personeel is heel laag. Met andere woorden, we slagen erin om personeel aan ons te binden.

Desondanks varen we nog steeds scherp aan de wind. Er is veel te doen met beperkte capaciteit en ook het ziekteverzuim blijft een heikel punt. Het blijft daarom alle hens aan dek, waarbij we er goed op moeten letten dat we niet te veel vragen van ons personeel. Want onze medewerkers zijn ons goud. Zij doen hun werk met veel energie en passie en zijn daarmee de kracht van OVER-gemeenten. En daarvoor willen wij ze bedanken!

Stijn Nijssen
Voorzitter algemeen en dagelijks bestuur

Johannes van Nieukerken
Directeur

Financiële kaders

Conform eerder AB besluit is de Kadernota beperkt tot de essentie. De raden worden op verschillende momenten in het jaar geïnformeerd in de P&C producten en daarnaast tijdens de jaarlijkse bedrijfsvoeringsavond.

Bij het opstellen van de begroting worden de volgende financiële kaders gehanteerd:

- a. De begroting wordt opgesteld op basis van bestaand beleid, waarbij eventuele nieuwe of gewijzigde beleidsmaatregelen worden toegelicht.
- b. Bij het opstellen van de ramingen mogen autonome ontwikkelingen worden meegenomen.
- c. Belangrijke afwijkingen ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar worden duidelijk toegelicht.
- d. De begroting wordt op een meerjarige basis opgesteld, met het oog op een toekomstbestendige organisatie.
- e. De structurele posten uit de begroting van 2025 vormen de basis voor 2026. Incidentele posten uit 2025 worden niet opgenomen in 2026. Eventuele areaaluitbreidingen, nieuwe wettelijk verplichte taken, plustaken en projecten worden door ons bestuur in overleg met de deelnemende gemeenten aan onze begroting toegevoegd.
- f. Er wordt geen post opgenomen voor onvoorziene uitgaven.
- g. Kapitaallasten die vrijkomen na afschrijving van investeringen worden herbestemd.
- h. We hanteren een intern rentepercentage van 2%. Dit tarief ligt in lijn met onze deelnemende gemeenten. In de begroting van 2025 was het tarief voor Wormerland 1,5% en voor Oostzaan 2,3%. Ondanks dat we geen leningen hebben, handhaven we deze bestendige gedragslijn.
- i. Het Dagelijks Bestuur heeft de bevoegdheid om bestemmingsreserves te gebruiken voor de doelen waarvoor ze zijn opgezet.

- j. Wat betreft personele lasten houden we rekening met een verwachte stijging, gebaseerd op de prognose van het CPB voor 2026 (loonvoet overheid). Wettelijk verplichte stijgingen, zoals cao-aanpassingen en wijzigingen in het functiehuis HR21, worden afzonderlijk doorberekend aan de gemeenten als deze hoger uitvallen dan de CPB-prognose.
- k. Voor de overige lasten (buiten personeelslasten en kapitaallasten) houden we rekening met het inflatiepercentage van het CBS voor 2026 (prijnsindex materiële overheidsconsumptie IMOC). Als het daadwerkelijke inflatiepercentage hoger uitvalt dan de CBS-prognose, wordt het verschil doorberekend aan de gemeenten.

Voor de berekening van de inflatie voor het gemeentefonds wordt ook dit inflatiepercentage gehanteerd. Hierdoor wordt de inflatie van de overige lasten van OVER-gemeenten direct verbonden met de inflatie van het gemeentefonds.

- l. Indien de gemeenten niet voldoende gecompenseerd worden voor indexaties door het Rijk, waardoor financiële tekorten dreigen, is dit reden voor nader overleg. Wij erkennen dat gemeenten financieel onder druk staan, houden rekening met deze situatie en spelen hier adequaat op in.
Voor de jaren 2027-2029 wordt voorsnog geen inflatie berekend, waarbij we ons aansluiten bij de werkwijze van onze deelnemende gemeenten.
- m. Aan de begroting wordt voor inhuur een flexibele schil toegevoegd.
- n. De bijdrage van gemeenten is gebaseerd op de verhouding 38% voor de gemeente Oostzaan en 62% voor de gemeente Wormerland. Dit staat los van areaaluitbreidingen, nieuwe wettelijk verplichte taken, plustaken en projecten die we apart begroten en financieren.

Beleidsmatige kaders

Bij het opstellen van de begroting worden de volgende beleidsmatige kaders gehanteerd:

1. Een aanzienlijk deel van de taken die wij uitvoeren, omvat reguliere (wettelijke) taken van de deelnemende gemeenten, evenals ondersteunende activiteiten. In de begroting richten we ons voornamelijk op de verwachte lasten in verband met bedrijfsvoering, met inbegrip van personeel, informatietechnologie en huisvesting.
2. Noodzakelijke investeringen en gewenste ontwikkelingen voor de organisatie worden specifiek benoemd of afzonderlijk aangevraagd.
3. De uitvoering van de collegeprogramma's van Wormerland en Oostzaan maakt deel uit van onze begroting, zolang de lasten voor de bedrijfsvoering te voorzien zijn. De gemeentelijke begrotingen worden ongeveer drie maanden na onze begroting opgesteld. Hierdoor kunnen nieuw beleid of nadere inzichten in ontwikkelingen die hieruit volgen niet direct worden opgenomen in onze primaire begroting.
4. Nieuwe autonome en/of wettelijk verplichte ontwikkelingen kunnen enkel worden uitgevoerd zonder (financiële) compensatie, indien andere bestaande taken worden afgebouwd. Eventuele extra middelen die de gemeenten ontvangen voor taken die door ons worden uitgevoerd, worden in overleg overgedragen.
5. Opgenomen ontwikkelingen worden zowel inhoudelijk als (indien mogelijk) financieel onderbouwd. Hierbij kan gedacht worden aan autonome ontwikkelingen, areaaluitbreidingen, nieuwe wettelijk verplichte taken, plustaken en projecten.
6. In geval van inzet van personeel en middelen van OVER-gemeenten tijdens crisissituaties treden wij in overleg treden met de deelnemende gemeenten om afspraken te maken over de inzet en vergoeding.